

Representantforslag 50 S

(2016–2017)

fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande, Abid Q. Raja og Terje Breivik

Dokument 8:50 S (2016–2017)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande, Abid Q. Raja og Terje Breivik om å innføre en økonomisk sikkerhet og forutsigbarhet for fosterforeldre som mottar ytelser fra Nav

Til Stortinget

Bakgrunn

Den daglige omsorgen for barn som må flytte fra sine foreldre, utøves enten i fosterhjem eller institusjon. Fosterhjem er det vanligste plasseringstiltaket. Flere enn 8 av 10 plasseringer er i fosterhjem, og for de fleste barn er det et mål at de skal vokse opp i fosterhjemmet de plasseres i hvis omsorgen forblir offentlig. Statens målsetting er å legge til rette for å skape nye livslange relasjoner for fosterbarn som av ulike grunner har behov for det.

Forslagsstillerne er kjent med at økt bruk av fosterhjems plasseringer har gitt utfordringer knyttet til å rekruttere tilstrekkelige antall fosterhjem av god kvalitet, og at det fortsatt er utfordringer med utilsiktede brudd. For at fosterforeldre bedre skal kunne hankses med sin oppgave, mener forslagsstillerne det er nødvendig med tett oppfølging og veiledning, men i tillegg må fosterforeldre kunne forvente en god økonomisk forutsigbarhet, også dersom det skjer noe uforutsett, som f.eks. sykdom eller arbeidsledighet.

Forslagsstillerne er kjent med flere tilfeller der fosterforeldre mister inntekter ved uforutsette hendelser som gjør at de må motta ytelser fra Nav. Forslagsstillerne har tidligere tatt opp lignende problemstillinger i representantforslag og skriftlige spørsmål, jf. Dokument 8:30 S (2013–2014) og Innst. 204 S (2013–2014), Dokument nr. 15:334 (2013–2014),

Dokument nr. 15:726 (2013–2014) og Dokument nr. 15:1183 (2013–2014). Det er forslagsstillerne oppfatning at det har vært, og er, en høyt prioritert oppgave for regjeringen å rydde opp i en urimelig praksis hos Nav, der fosterhjem risikerer å tape reell inntekt på det viktige omsorgsarbeidet de utøver for det offentlige. Likevel får forslagsstillerne seg forelagt flere konkrete eksempler på en urimelig praktisering hos Nav.

Forslagsstillerne viser til at de aller fleste fosterforeldre i utgangspunktet er i ordinært arbeid, og mottar arbeidsgodtgjørelse fra kommunen etter KS sine satser i tillegg til egen lønn. Når den ene av fosterforeldrene f.eks. mottar arbeidsavklaringspenger eller arbeidsledighetstrygd, fører dette ofte til en urimelig avkortning av trygdeytelsene.

Forslagsstillerne mener det er problematisk at fosterhjems godtgjørelsen regnes som arbeidsinntekt hos Nav, mens regjeringen virker opptatt av å definere fosterhjemsoppdraget som noe annet enn ordinært arbeid, blant annet ved at det kalles godtgjøring og ikke inntekt. Forslagsstillerne mener at dersom fosterhjemsoppdraget skal kunne regnes som ordinært arbeid, så må fosterforeldre også ansettes som ordinære arbeidstakere, og de må lønnes vesentlig bedre. Forslagsstillerne viser til Stortingets vedtak ved behandlingen av Meld. St. 17 (2015–2016), jf. Innst. 318 S (2015–2016), som kom som følge av representantforslag fra Abid Q. Raja, Sveinung Rotevatn og Terje Breivik, Dokument 8:30 S (2013–2014) om en helhetlig gjennomgang av fosterhjemsomsorgen, jf. Innst. 204 S (2013–2014). I behandlingen av denne stortingsmeldingen ble dette forslaget vedtatt:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag for Stortinget som sikrer likeverdige økonomiske rammevilkår for fosterforeldre i kommunale fosterhjem.»

Forslagsstillerne venter spent på hva regjeringen vil foreslå når denne saken legges frem for Stortinget. Forslagsstillerne mener dette er en mer generell og overordnet problemstilling for alle fosterhjem, og at det uavhengig av dette forslaget snarest må ryddes opp i regelverket for de fosterhjemmene som møter en urimelig praksis fra Nav.

Forslagsstillerne er kjent med rapporten «Kartlegging av hvordan fosterhjems godtgjørelsen påvirker fosterforeldres rett til ytelser fra Nav og beskatning Fosterhjem – deloppdrag C». I denne rapporten fremheves en rekke forhold som tilsier endringer for at fosterforeldre skal ivaretas bedre og sikres økonomisk trygghet.

I rapporten har direktoratet flere vurderinger av ulike situasjoner, blant annet:

«Direktoratet mener at det slår urimelig ut dersom fosterforeldre ikke får arbeidsavklaringspenger for arbeid utenfor hjemmet fordi arbeidsevnen ikke anses som tilstrekkelig nedsatt fordi de har påtatt seg et fosterhjemsoppdrag. I ordinære fosterhjem, hvor fosterhjemsoppdraget ikke skal erstatte lønnet arbeid utenfor huset, er det vårt syn at fosterhjemsoppdraget ikke bør påvirke familiens økonomi negativt. Vi kan ikke se at det er rimelig å likestille fosterhjemsoppdraget med annet arbeid i en slik situasjon. Direktoratet mener at det kan anses som urimelig at fosterforeldre i ordinære fosterhjem ikke får reell kompensasjon for fosterhjemsoppdraget fordi de mottar arbeidsavklaringspenger. Fosterhjemsoppdraget kan ikke sidestilles med annet arbeid utenfor hjemmet. Dersom en fosterforelder har opparbeidet seg rettigheter i trygdeverket på bakgrunn av annet arbeid, bør kompensasjonen for å være fosterforeldre kommer på toppen av dette. På denne bakgrunn kan en aktuell endring være at

- fosterhjems godtgjøringen ikke bør komme til fratrekk i arbeidsavklaringsytelsen.»

Forslagsstillerne mener det er god grunn til å gjøre endringer og tydeliggjøre en endret praksis hos Nav på dette. Forslagsstillerne mener det er behov for en oppdatering av rundskriv til Nav, og det bør skilles tydeligere mellom situasjonen til fosterfor-

eldre som er frikjøpt og fosterforeldre i ordinære fosterhjem.

Forslagsstillerne er kjent med at det er mange andre situasjoner der fosterforeldre risikerer å komme dårlig ut. F.eks. foretas det en gradering av dagpenger dersom man har et fosterhjemsoppdrag. Fosterforeldre kan derfor risikere å miste dagpenger som følge av omsorgsoppgaven de gjør for det offentlige. De vil også være «reelle arbeidssøkere» og kunne bli pålagt krav fra Nav om å flytte hvor som helst i landet for å finne en jobb. Forslagsstillerne mener dette er et urimelig krav til fosterforeldre. Fosterbarn trenger mer ro og forutsigbarhet enn de fleste andre barn.

Forslagsstillerne mener fosterhjemsoppdraget er av en særlig natur, og derfor må godtgjørelsen behandles særlig. Det må kunne stilles som et krav at et fosterhjem ikke reelt sett skal kunne komme dårligere ut ved at det rammes av sykdom, skade eller lyte, eller arbeidsledighet. Forslagsstillerne mener det ikke bør forekomme at Navs praksis slår beina under det offentliges mål og forpliktelse om å skape gode, langvarige og forutsigbare omsorgssituasjoner for barn under offentlig omsorg.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen snarest sørge for å innføre en særordning for fosterhjem som sikrer økonomisk trygghet og forutsigbarhet, slik at det ikke skal være mulig for fosterhjem reelt sett å tape økonomisk på fosterhjemsoppdraget ved mottak av ytelser fra Nav.
2. Stortinget ber regjeringen snarest tydeliggjøre rundskriv hos Nav som sikrer at fosterforeldre i ordinære fosterhjem som blir arbeidsledige eller mottar arbeidsavklaringspenger eller dagpenger, ikke får graderte ytelser.

21. februar 2017

Trine Skei Grande

Abid Q. Raja

Terje Breivik